

מסכת ערכין

נותן את כלם.

אין בערכין פחות מסלע,
ולא יתר על חמשים סלע.

אין פתח בטועה פחות משבעה,
ולא יתר על שבעה עשר.

אין בנגעים פחות משבוע אחד,
ולא יתר על של ששה שבועות.

ב. אין פוחתין מארבעה חמשים המעבירים בשנה,
ולא נראה יתר על שמונה.

שתי הלחם נאכלות,
אין פחות משנים, ולא יתר על של ששה.
לחם הפנים נאכל,
אין פחות מתשעה, ולא יתר על אחד עשר.

קטן נמול,
אין פחות משמונה, ולא יתר על שנים עשר.

ג. אין פוחתין מעשרים נאחת תקיעה במקדש,
ולא מוסיפין על ארבעים ושמונה.

אין פוחתין משני גבלין,
ולא מוסיפין על ששה.
אין פוחתין משני חלילין,
ולא מוסיפין על שנים עשר.

ובשנים עשר יום בשנה החליל מכה לפני המזבח:
בשחיתת פסח ראשון, ובשחיתת פסח שני,
וביום טוב ראשון של פסח, וביום טוב של עצרת,
ובשמונת ימי הקג.

ולא היה מכה באבוב של נח ושת,
אלא באבוב של קנה,
מפני שקולו ערב.
ולא היה מחליק אלא באבוב יחיד,
מפני שהוא מחליק יפה.

ד. ועבדי הפהגים היו;

דברי רבי מאיר.

רבי יוסי אומר:

משפחות בית הפגרים, ובית צפרניה, ומאמאום היו;
משיאין לפנה.

רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר:

לוים היו.

ה. אין פוחתין מששה טלאים המבקרין בלשפת הטלאים,
פני לשפת ולשני ימים טובים של ראש השנה,
ומוסיפין עד לעולם.

אין פוחתין משתי חצוצרות,

פרק ראשון

א. הכל מעריכין, ונערכין, ונדריים, ונדריים:
כהנים, ולויים, וישראלים, נשים, ועבדים.

טמטום ונדרווגינוס –

נדריים, ונדריים, ומעריכין;

אבל לא נערכין,

שאינו נערכין אלא זכר ונדאי, ונקבה ונדאית.

חרש שוטה וקטן – נדרין ונערכין,

אבל לא נודרין, ולא מעריכין,

מפני שאין בהם דעת.

פחות מכן חדש – נדר, אבל לא נערכין.

ב. הנכרי –

רבי מאיר אומר:

נערכין, אבל לא מעריכין.

רבי יהודה אומר:

מעריכין, אבל לא נערכין.

זה וזה מודים, שנודריין, ונעריין.

ג. הגוסס, והיוצא להרג –

לא נדר, ולא נערכין.

רבי חנינא בן עקיבא אומר:

נערכין, מפני שדמיו קצובין;

אבל אינו נדר,

מפני שאין דמיו קצובין.

רבי יוסי אומר:

נדר, ומעריכין, ומקדיש;

ואם הזיק – תיב בתשלומין.

ד. האשה שהיא יוצאה להרג –

אין ממתינין לה עד שתלד.

ישבה על המשבר –

ממתינין לה עד שתלד.

האשה שנהרסה – נהנין בשערה.

בהמה שנהרסה – אסורה בהנחה.

פרק שני

א. אין בערכין פחות מסלע,

ולא יתר על חמשים סלע.

פיצד?

נתן סלע, והעשיר –

אינו נותן כלום;

פחות מסלע, והעשיר –

נותן חמשים סלע.

היה בידיו חמש סלעים –

רבי מאיר אומר:

אינו נותן אלא אחת.

וחכמים אומרים:

ומוסיפין עד לעולם.
אין פוחתין מתשעה כנורות,
ומוסיפין עד לעולם.
והצלצל לבד.

ו. אין פוחתין משנים עשר לנים עומדים על הדוכן,
ומוסיפין עד לעולם.

אין קטן נכנס לעזרה לעבודה,
אלא בשעה שהלויים עומדים בשיר.
ולא היו אומרים בנבל וכנור אלא בפה,
כדי לתן תבל בנעימה.

רבי אליעזר בן יצק ב אומר:
אין עולין למגן, ואין עומדים על הדוכן,
אלא בארץ היו עומדין וראשיהן מבין רגלי הלויים,
וצוערי הלויים היו נקראין.

פרק שלישי

א. יש בערכין להקל ולהחמיר,
בשדה אחזה להקל ולהחמיר,
בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר,
באונס ובמפתה ובמוציא שם רע להקל ולהחמיר.

יש בערכין להקל ולהחמיר, כיצד?
אחד שהעריך את הנאה שבשקראל –
ונאת הפעור שבשקראל –
נותן חמשים סלע.
ואם אומר: הרי דמיו עלי –
נותן את שניו.

ב. בשדה אחזה להקל ולהחמיר, כיצד?
אחד המקדיש בחולת המחוז,
ואחד המקדיש בפרדסות סבסטי –
נותן בזרע ח' מר שעורים חמשים שקל כסף;
ובשדה מקנה - נותן את שניו.

רבי אליעזר אומר:
אחד שדה אחזה ואחד שדה מקנה.
מה בין שדה אחזה לשדה מקנה?
אלא שבשדה אחזה נותן ח' מש,
ובשדה מקנה אינו נותן ח' מש.

ג. בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר, כיצד?
אחד שהמית את הנאה שבפעבדים ואת הפעור שבפעבדים –
נותן של שים סלע.
המית בן חורין - נותן את שניו.
תבל בזה וכה - משלם גזק שלם.

ד. באונס ובמפתה להקל ולהחמיר, כיצד?
אחד שאונס ופתה את הגדולה שבפנה,
ונאת הקטנה שבשקראל –
נותן חמשים סלע.

והבשית והפגם –
הכל לפי המביש והמתביש.

ה. במוציא שם רע להקל ולהחמיר, כיצד?
אחד שהוציא שם רע על הגדולה שבפנה,
ועל הקטנה שבשקראל –
נותן מאה סלע.

נמצא, האומר בפיו יתר מן העושה מעשה.
שכן מצינו, שלא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר,
אלא על לשון הרע, שנאמר (במדבר יד, כב)
"וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי".

פרק רביעי

א. השיג יד - בנזר,
והשנים - בנדר,
והערכים - בנערך,
והערך - בזמן הערך.

השיג יד בנזר, כיצד?
עני שהעריך את העשיר –
נותן ערך עני;
ועשיר שהעריך את העני –
נותן ערך עשיר.

ב. אכל בקרבנות אינו כן.
הרי שאמר: "קרבנו של מצרע זה עלי";
אם היה מצרע עני - מביא קרבן עני;
עשיר - מביא קרבן עשיר.

רבי אומר: אומר אני:
אף בערכין כן.
וכי מפני מה עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני?
שאין העשיר חייב כלום.
אכל העשיר שאמר: "ערכי עלי",
ושמע העני ואמר: מה שאמר זה עלי –
נותן ערך עשיר.

היה עני והעשיר, או עשיר והעני –
נותן ערך עשיר.
רבי יהודה אומר:
אפלו עני והעשיר, וחסר והעני –
נותן ערך עשיר.

ג. אכל בקרבנות אינו כן.
אפלו אביו מת והניח לו רבוא,
ספינתו בים ובאו ברבואות –
אין להקדש בהן כלום.

ד. שנים בנדר, כיצד?
ילד שהעריך את הזון –
נותן ערך זמן;
וזמן שהעריך את הילד –

נותן ערך ילד.

האומר: "ערכי עלי", נמת -
יתגו היורשין;

"דמי עלי", נמת - לא יתגו היורשים, שאין דמים למתים.

"ערך ידי וערך רגלי עלי" -
לא אמר כלום.

ערך ראשי וערך פבדי עלי -
נותן ערך פלו.

זה הפלל:

דבר שהנשמה תלויה בו - נותן ערך פלו.

ג. "חצי ערכי עלי" -

נותן חצי ערכו.

"ערך חציי עלי" -

נותן ערך פלו.

"חצי דמי עלי" -

נותן חצי דמיו.

"דמי חציי עלי" -

נותן דמי פלו.

זה הפלל:

דבר שהנשמה תלויה בו - נותן ערך פלו.

ד. האומר: "ערכו של פלוני עלי",

מת הנודר והנדר - יתגו היורשין.

"דמיו של פלוני עלי",

מת הנודר - יתגו היורשין;

מת הנדר - לא יתגו היורשין, שאין דמים למתים.

ה. "שור זה עולה", "בית זה קרבו",

מת השור ונפל הבית -

אינו חייב לשלם.

"שור זה עלי עולה", או: "בית זה עלי קרבו",

מת השור ונפל הבית -

חייב לשלם.

ו. חייבי ערכים - ממשפנין אותן.

חייבי חטאות ואשמות - אין ממשפנין אותן.

חייבי עולות ושלמים - ממשפנין אותן.

אף על פי שאין מתכפר לו עד שיתרצה,

שנאמר (ויקרא א, ג) "לרצנו" -

כופין אותו עד שיאמר: רוצה אני.

וכן אתה אומר בגטוי נשים:

כופין אותו עד שיאמר: רוצה אני.

פרק שישי

א. שום היתומים - של שים יום,

ושום ההקדש - ששים יום.

ומכריזין בבקר ובבער.

המקדיש נכסיו, והיתה עליו כתבת אשה -

וערכים בנערך, כיצד?

איש שהעריך את האשה -

נותן ערך אשה;

ואשה שהעריכה את האיש -

נותנת ערך איש.

והערך בזמן הערך, כיצד?

העריכו פחות מכן חמש, ונעשה יותר על בן חמש;

פחות מכן עשרים, ונעשה יותר על בן עשרים -

נותן כזמן הערך.

יום של שים - כלמטה ממנו;

שנת חמש ושנת עשרים - כלמטה ממנה, שנאמר (ויקרא כז, ז)

"ואם מבן-ששים שנה ומעלה אם-זכר" -

הרי אנו למדים בכלם משנת ששים:

מה שנת ששים כלמטה ממנה,

אף שנת חמש ושנת עשרים כלמטה ממנה.

הן?

אם עשה שנת ששים כלמטה ממנה להחמיר,

נעשה שנת חמש ושנת עשרים כלמטה ממנה להקל?

תלמוד לומר: "שנה, שנה" לגזרה שנה;

מה "שנה" האמורה בשנת ששים כלמטה ממנה,

אף "שנה" האמורה בשנת חמש ושנת עשרים כלמטה ממנה,

בין להקל בין להחמיר.

רבי אלעזר אומר:

עד שיהיו יתרות על השנים ח' דש ניום אחד.

פרק חמישי

א. האומר: משקלי עלי -

נותן משקלו: אם כסף - כסף, אם זָהב - זָהב.

מעשה באמה של ירמיהו,

שאמרה: "משקל בתי עלי",

ועלתה לירושלים, ושקלוה,

ונתנה משקלה זָהב.

משקל ידי עלי -

רבי יהודה אומר:

ממלא חבית מים, ומכניסה עד מרפקו,

ושוקל בשר חמור וגידין, ונעצמות,

ונותן לתוכה עד שתתמלא.

אמר רבי יוסי:

וכי היאך אפשר לכוון בשר כנגד בשר, ונעצמות כנגד נעצמות?

אלא שמין את היד כמה היא ראונה לשקול.

ב. דמי ידי עלי -

שמין אותו: כמה הוא שנה ביד, וכמה הוא שנה בלא יד.

זה ח' מר בנדירים מבנערין.

וח' מר בערכין מבנדרים, כיצד?

רבי אליעזר אומר:
כשיגרושנה, ידיר הנאה.
רבי יהושע אומר: אינו צריך.

פרק שביעי

א. אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים,
ולא גואלין לאחר היובל פחות משנה.
אין מחשבין חדשים להקדש,
אבל ההקדש מחשב חדשים.

המקדיש את שדהו בשעת היובל –
נותן בזרע ח' מר שעורים חמשים שקל כסף.
היו שם נקעים עמקים עשרה טפחים,
או סלעים גבוהים עשרה טפחים –
אין נמדדים עמה.
פחות מכאן - נמדדים עמה.

הקדישה שתיים או שלש שנים לפני היובל –
נותן סלע ופנדיון לשנה.
אם אומר: "הריני נותן דבר שנה בשנה" –
אין שומעין לו,
אלא נותן את פלו כאחד.

ב. אחד הבעלים, ואחד כל האדם.
מה בין הבעלים לבין כל האדם?
אלא שהבעלים נותנים ח' מש,
וכל אדם אינו נותן ח' מש.

ג. הקדישה, וגאלה –
אינה יוצאה מידו ביובל.
גאלה בנו –
יוצאה לאביו ביובל.
גאלה אחר, או אחד מן הקרובים, וגאלה מידו –
אינה יוצאה מידו ביובל.

גאלה אחד מן הפהגים, ונהרי היא תחת ידו –
לא יאמר:
"הואיל נהי יוצאה לפהגים ביובל, ונהרי היא תחת ידי,
נהרי היא שלי",
אלא יוצאה לכל אחיו הפהגים.

ד. הגיע היובל ולא נגאלה –
הפהגים נכנסים לתוכה, ונותנים את דמיה;
דברי **רבי יהודה**.
רבי שמעון אומר:
נכנסין, אבל לא נותנין.
רבי אליעזר אומר:
לא נכנסין ולא נותנין,
אלא נקראת שדה רטושים, עד היובל השני.
הגיע היובל השני ולא נגאלה;
נקראת רטושי רטושי, עד היובל השלישי.
לעולם אין הפהגים נכנסין לתוכה, עד שיגאלנה אחר.

ה. הלוקח שדה מאביו,

פיוצא בו אומר **רבן שמעון בן גמליאל**:
אף הערב לאשה בכתבתה, ונהיה בעלה מגרשה –
ידיר הנאה,
שמה יעשה קנוניא על נכסיו של זה,
ונחזיר את אשתו.

ב. המקדיש נכסיו, ונהיה עליו כתבת אשה ובעל חוב –
אין האשה יכולה לגבות בכתבתה מן ההקדש,
ולא בעל חוב את חובו;
אלא הפודה,
פודה על מנת לתן לאשה בכתבתה,
ולבעל חוב את חובו.

הקדיש תשעים מנה, ונהיה חובו מאה מנה –
מוסיף עוד דינר, ופודה בו את הנכסים הללו
על מנת לתן לאשה בכתבתה, ולבעל חוב את חובו.

ג. אף על פי שאמרו: חייבי ערכין ממשכנין אותן –
נותנין לו מזון של שים יום, וכסות שנים עשר ח' דש,
ומטה מצעת, וסנדליו, ותפלין.
לו, אבל לא לאשתו ולא לבניו.

אם הנה אמן –
נותנין לו שני כלי אמנות מפל מין ומין:
חרש –
נותנין לו שני מעצדין ושתי מגרות.
רבי אליעזר אומר:
אם הנה אפר - נותנין לו את צמדו.
חמר – נותנין לו את חמורו.

ד. הנה מין אחד מרבה, ומין אחד מעט –
אין אמרים לו למכור מן המרבה, ולקח לו מן המעט,
אלא נותנין לו שני מינין מן המרבה,
וכל שיש לו מן המעט.

המקדיש את נכסיו –
מעליו לו את תפלו.

ה. אחד המקדיש את נכסיו, ואחד המעריך את עצמו –
אין לו לא בכסות אשתו, ולא בכסות בניו,
ולא בצבע שצבעו לשמן,
ולא בסנדלים חדשים שלקחון לשמן.

אף על פי שאמרו: עבדים נמכרים בכסותן לשבח,
שאם תלקח לו כסות בשל שים דינר, משביח הוא מנה;
וכן פרה;
אם מקמינין אותה לאטלים, משבחת היא;
וכן מהגלית;
אם מעליו אותה לכרך, משבחת היא –

מת אביו ואחר כך הקדישה - הרי היא כשדה אֶחָדָה.

הקדישה ואחר כך מת אביו -

הרי היא כשדה מקנה;

דברי רבי מאיר.

ורבי יהודה ורבי שמעון אומרים:

כשדה אֶחָדָה, שְׁנָאָמַר (ויקרא כז, כב)

”ואם את-שדה מקנתו אשר לא משדה אֶחָדָתוּ” -

שדה שאינה ראויה להיות שדה אֶחָדָה,

יוצאת זו שהיא ראויה להיות שדה אֶחָדָה.

שדה מקנה אינה יוצאה לפניהם ביובל,

שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו.

כהנים ולוים מקדישים לעולם, וגואלין לעולם,

בין לפני היובל, בין לאחר היובל.

פרק שמיני

א. המקדיש את שדהו בשעה שאינה יובל,

אומרים לו: "פתח אתה ראשון",

שהבעלים נותנים ח' מֶשֶׁ, וכל אדם אינו נותן ח' מֶשֶׁ.

מעשה באחד שהקדיש את שדהו מפני רעתה,

אמרו לו: "פתח אתה ראשון",

אמר: "הרי היא שלי באסר" -

אמר רבי יוסי: לא אמר זה אלא 'בכביצה',

שההקדש נפדה בכסף ובשנה קֶסֶף -

אמר לו: "הגיעתך!"

נמצא מפסיד אסר, ושהו לפניו.

ב. אמר אחד: "הרי היא שלי בעשר סלעים",

ואחד אומר: "בעשרים", ואחד אומר: "בשלשים",

ואחד אומר: "בארבעים", ואחד אומר: "בממשים" -

תזר בו של ממשים -

ממשכניו מנכסיו עד עֶשֶׂר.

תזר בו של ארבעים -

ממשכניו מנכסיו עד עֶשֶׂר.

תזר בו של שלשים -

ממשכניו מנכסיו עד עֶשֶׂר.

תזר בו של עשרים -

ממשכניו מנכסיו עד עֶשֶׂר.

תזר בו של עֶשֶׂר -

מוכרים אותה בשונה,

ונפרעים משל עֶשֶׂר את המותר.

הבעלים אומרים: "בעשרים",

וכל אדם אומרים: "בעשרים" -

הבעלים קודמים,

מפני שהם מוסיפין ח' מֶשֶׁ.

ג. אמר אחד: "הרי היא שלי בעשרים ואחת" -

הבעלים נותנים עשרים וְשֵׁשׁ;

"בעשרים וְשֵׁשׁ" -

הבעלים נותנים עשרים וְשֵׁבַע;

"בעשרים וְשֵׁשׁ" -

הבעלים נותנים עשרים וְשִׁמּוֹנָה;

"בעשרים וְאַרְבַּע" -

הבעלים נותנים עשרים וְתֵשַׁע;

"בעשרים וְחֵמֶשׁ" -

הבעלים נותנים שלשים,

שאין מוסיפין ח' מֶשֶׁ על עלויו של זה.

אמר אחד: "הרי היא שלי בעשרים וְשֵׁשׁ" -

אם רצו הבעלים לתן שלשים ואחת וְדִינָר,

הבעלים קודמים;

ואם לאו, אומרים: "הגיעתך!"

ד. מחרים אדם מצאנו ומבקריו,

מעבדיו ומשפחותיו הפגועים, ומשדה אֶחָדָתוּ.

ואם החרים את פֶּלֶן - אינו מחרימו;

דברי רבי אלעזר.

אמר רבי אלעזר בן עזריה:

מה אם לגבוה אין אדם רשאי להחרים את כל נכסיו -

על אחת כמה וכמה,

שיהא אדם חַיֵּב להיות חס על נכסיו.

ה. המחרים בָּנוּ ובתו,

עבדו ושפחתו העברים, ושדה מקנתו -

אינו מחרימים,

שאין אדם מחרים דבר שאינו שלו.

כהנים ולוים אינו מחרימו;

דברי רבי יהודה.

רבי שמעון אומר:

הכהנים אינו מחרימו, שהחרימים שלהם;

הלוים מחרימים, שאין החרימים שלהם.

רבי אומר:

נראים דברי רבי יהודה בקרקעות,

שְׁנָאָמַר (ויקרא כה, לד)

"כי-אֶחָדָת עוֹלָם הוּא לָהֶם",

ודברי רבי שמעון במטלטלים,

שאין החרימים שלהם.

ו. חרמי כהנים אין להם פְּדִיוֹן,

אלא נתנים לפניהם.

רבי יהודה בן בתירא אומר:

סתם חרימים לְבִדָּק הַבַּיִת, שְׁנָאָמַר (ויקרא כז, כח)

"כל-חַרָּם קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לָהּ".

וחרימים אומרים:

סתם חרימים לפניהם, שְׁנָאָמַר (שם שם, כא)

"כשדה החרים לכהן תהיה אֶחָדָתוּ".

אם בן לְמָה נֶאֱמַר (שם שם, כח)

"כל-חרם קדש קדשים הוא לה'?"
שהוא חל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים.

ז. מחירים אדם את קדשיו,

בין קדשי קדשים, ובין קדשים קלים;

אם נדר - נותן את הדמים,

אם נדבה - נותן את טובתו.

"שור זה עולה" -

אומדים כמה אדם רוצה לתן בשור זה,

להעלותו עולה שאינו רשאי.

הבכור, בין תמים, בין בעל מום -

מחירימין אותו.

פיצד פודין אותו?

אומדים כמה אדם רוצה לתן בבכור זה,

לתנו לכו בתו או לכו אחתו.

רבי ישמעאל אומר:

כתוב אחד אומר: "תקדיש",

וכתוב אחר אומר: "אל תקדיש".

אי אפשר לומר תקדיש, שפכר נאמר "אל תקדיש",

ואי אפשר לומר אל תקדיש, שפכר נאמר "תקדיש";

אמר מעתה:

מקדישו אמה הקדש עלוי,

ואין אמה מקדישו הקדש מזבח.

פרק תשיעי

א. המוכר את שדהו בשעת היובל,

אינו מטר לגאול פחות משתי שנים, שפאמר (ויקרא כה, טו)

"במספר שני-תבואת מכר-לך".

היתה שנת שפון, נן רקון, או שביעית -

אינה עולה לו מן המגן.

נרה, או הובירה -

עולה לו מן המגן.

רבי אלעזר אומר:

מכרה לו לפני ראש השנה, והיא מלאה פרות -

הרי זה אוכל ממנה שלש תבואות לשתי שנים.

ב. מכרה לראשון במנה, ומכר הראשון לשני במאתים,

אינו מחשב אלא עם הראשון, שפאמר (ויקרא כה, כז)

"לאיש אשר מכר-לו".

מכרה לראשון במאתים, ומכר הראשון לשני במנה,

אינו מחשב אלא עם האחרון,

שפאמר: "לאיש" -

לאיש אשר בתוכה.

לא ימכר בכחוק ויגאל בקרוב, כרע ויגאל בנפה.

לא ילנה ויגאל, ולא יגאל לחצאים.

ובהקדש מטר ככלו.

זה חמר בהדיוט מבהקדש.

ג. המוכר בית כבתי ערי חומה -

הרי זה גואל מיד, וגואל כל שנים עשר ח' דש;

הרי זה כמין רבית, ואינה רבית.

מת המוכר - יגאל בנו.

מת הלוקח - יגאל מיד בנו.

אינו מונה לו שנה, אלא משעה שפכר לו,

שפאמר (ויקרא כה, ל) "עד-מלאת לו שנה תמימה".

וכשהוא אומר: "תמימה" -

להביא ח' דש העבור.

רבי אומר: יתן לו שנה ועבורה.

ד. הגיע יום שנים עשר ח' דש ולא נגאל -

היה חלוט לו.

אחד הלוקח ואחד שנתן לו מתנה,

שפאמר (שם) "לצמיתת".

בראשונה היה נטמן יום שנים עשר ח' דש, שיהא חלוט לו;

התקין הלל הזקן,

שיהא חולש את מעותיו בלשכה,

ויהא שוכר את הדלת ונכנס.

אימתי שירצה הלה, יבוא ויטל את מעותיו.

ה. כל שהוא לפני מן החומה -

הרי הוא כבתי ערי חומה, חוץ מן השדות.

רבי מאיר אומר: אף השדות.

בית הבנוי בחומה -

רבי יהודה אומר:

אינו כבתי ערי חומה.

רבי שמעון אומר:

כתל החיצון הוא חומתו.

ו. עיר שגגותיה חומתה,

ושאינה מקפת חומה מימות יהושע בן נון -

אינה כבתי ערי חומה.

ואלו הן בתי ערי חומה:

שלש חצרות של שני שני בתים,

מקפות חומה מימות יהושע בן נון,

כגון: קצרה הישנה של צפורים,

וחקרה של גוש חלב, ויודפת הישנה,

ונמלא, וגדוד, וחדיד, ואונו, וירושלים;

וכן פיצא כהן.

ז. בתי החצרים -

נותנים להם כח הנפה שבבתי ערי חומה,

וכח הנפה שבשדות:

נגאלין מיד, ונגאלין כל שנים עשר ח' דש כבתיים;

ויוצאים ביובל, ובגרעון כסף כשדות.

וְאֵלֹהֵי הַבַּיִת הַזֶּה יִשְׁמְרוּ אֶתְכֶם וְאֶת אֲבוֹתֵיכֶם
וְאֶת אֲבוֹתֵיכֶם יִשְׁמְרוּ אֶתְכֶם וְאֶת אֲבוֹתֵיכֶם
אֲפֹרָה עַל פִּי שְׁמַקְפִּין חוֹמָה מִיְּהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון –
הָרִי אֱלֹהֵי הַבַּיִת הַזֶּה.

ח. יִשְׂרָאֵל שִׁירָשׁ אֶת אָבִי אִמּוֹ לִוִי,
אִינוֹ גּוֹאֵל כְּסֹדֵר הַזֶּה.
וְכֵן לִוִי שִׁירָשׁ אֶת אָבִי אִמּוֹ יִשְׂרָאֵל,
אִינוֹ גּוֹאֵל כְּסֹדֵר הַזֶּה, שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא כֹה, לֵג)
"כִּי בֵּיתִי עֲרֵי הַלְלוּם" –
עַד שֶׁיְהֵא לִוִי וּבְעֲרֵי הַלְלוּם;
דְּבַר רַבִּי.

וְחֻמְיָם אֹמְרִים:
אִין הַדְּבָרִים אֲמֹרִים אֶלָּא בְעֲרֵי הַלְלוּם.

אִין עוֹשִׂים שְׂדֵה מְגֻרָשׁ, וְלֹא מְגֻרָשׁ שְׂדֵה,
וְלֹא מְגֻרָשׁ עִיר, וְלֹא עִיר מְגֻרָשׁ.

אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים? בְּעֲרֵי הַלְלוּם;

אֲבָל בְּעֲרֵי יִשְׂרָאֵל;

עוֹשִׂין שְׂדֵה מְגֻרָשׁ, וְלֹא מְגֻרָשׁ שְׂדֵה,

מְגֻרָשׁ עִיר, וְלֹא עִיר מְגֻרָשׁ,

כְּדִי שְׁלֵא יִחְרִיבוּ אֶת עֲרֵי יִשְׂרָאֵל.

הַפְּתִיחַ וְהַלְלוּם מוֹכְרִים לְעוֹלָם, וְגוֹאֲלִים לְעוֹלָם,
שְׁנֵאמַר (שֵׁם שֵׁם, לֵב) "גְּאֹלֶת עוֹלָם תִּהְיֶה לְלוּיִם".

סליק מסכת ערכין